

religie & filosofie

De vijf kandidaten voor de Socrates Wisselbeker

Van onze redactie religie & filosofie

Trouw-columnist Bert Keizer is genomineerd voor de Socrates Wisselbeker. Met zijn boek 'Waar blijft de ziel' maakt hij kans op de prijs voor het meest prikkelende filosofische boek van 2012. Dat heeft de jury van de prijs gisteren bekendgemaakt. De Socrates Wisselbeker wordt sinds 2002 jaarlijks uitgereikt tijdens de Filosofie Nacht (dit jaar op 12 april), het grootste filosofische publieksevenement in Nederland. Eerdere winnaars van de prijs zijn onder meer Luuk van Middelaar, Andreas Kinneging en Denker des Vaderlands Hans Achterhuis. Vijf boeken staan op de shortlist:



onze psyche? Psychoanalyticus Paul Verhaeghe (1955) betoogt in zijn boek 'Identiteit' dat de mens eenzaam is dan ooit, en dat betekenisvol leven problematisch is geworden. De Vlaming is bekend van 'Liefde in tijden van eenzaamheid', en 'Het einde van de psychotherapie' (2009). Hij geldt als kenner van Freud en diens filosofische navolger Lacan.

Paul van Tongeren



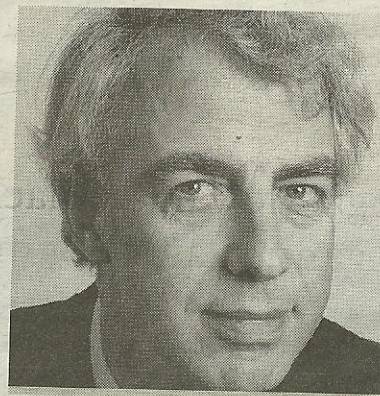
zeggan dat jij met je specifieke expertise op een bepaald punt het verschil kunt maken. Daar is niets op tegen, dat moet je gewoon lekker doen. Zonder dit soort verschillen kan de samenleving niet bestaan.

Niemand zal de specifieke deskundigheid van een timmerman ontkennen. Er zijn andere ongelukkige beroepen waarvan mensen denken dat iedereen er geschikt voor is, zoals theoloog of bondscoach of journalist. Bij een theoloog zeggen ze: 'Ik kan zelf ook wel wat over God zeggen'. Klopt en is ook prima. Maar er komt wel vakmatigheid bij kijken. Je kunt bv niet het begrip triniteit verwerpen zonder te begrijpen wat er in de loop van de eeuwen over is gezegd. Dat lukt niet zo maar want dat is gewoon een heel moeilijk begrip.

Het christendom heeft altijd de gelijkheid benadrukt. Nietzsche heeft dat de kerk verweten. Hij vond het christendom de grote gelijkmaker, die de mensen verzwakt. Hij geldt als een arrogant filosoof maar hij heeft zeker een punt. Als je de kwaliteit van de verschillen niet waardeert dan haal je de kracht uit de mensen. 'Iedereen kan wel wat over God zeggen'. Nou, met zo'n uitspraak haal je de lol wel weg hoor."

Matthias Smalbrugge

Durf te zeggen dat je het verschil kan maken



Wij hebben recht op afstandelijkheid. Zelfbewust kiezen aan wie je je bloot geeft is arrogantie in de goede zin van het woord.

laarheilige. Daar boven op die pilaar verhief hij zich letterlijk boven de massa's die hem toejuichten vanwege zijn nederigheid. De kerk heeft wel iets van die pilaarheilige

Het woord arrogantie komt uit het Latijn en betekent daarin een onterechte aanspraak op iets wat niet aan jou toebehoort. Ons begrip arrogantie betekent meer, dat blijkt al uit de gevoelheden waarmee het beladen is.

Onze deugdenleer is zwartwit, iets is een deugd of een ondeugd. Arrogantie valt duidelijk onder de ondeugden. Maar bij Aristoteles is dat niet zo. Hij behandelt het Griekse begrip megalopsyche, dat is het omgekeerde van kleingeestig, 'grootgeestig' dus. Hij waardeert dat positief. Hij beschrijft een afgewogen mens, iemand die niet neerkijkt op anderen, maar hen anderzijds ook niet om hulp zal vragen. Dat laatste maakt een afstandelijke indruk en dat vinden wij in Nederland heel erg.

Maar we hebben juist recht op afstandelijkheid, het is een groot goed, het biedt een moment van reflectie, je hebt het recht om zelf te bepalen aan wie je je toevertrouwt. Je hoeft niet zo maar iedereen je ziel binnen te laten wandelen. Dat je zelf bewust kiest aan wie je je blootgeeft, dat is arrogantie in de goede zin van het woord.

We zijn bang voor arrogantie omdat we bang zijn voor uitsluiting. We oefenen ons daarom in nederigheid.